

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:

Egy évre . . . 10 kor. — fill.

Hat óra . . . 5 kor. — fill.

Három óra . . . 2 kor. 50 fill.

Előfizetési pénzek póstautalványtal küldhetők.

Egyes számok 20 fillérért kaphatók

a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK

Négyhasásos petit-sor egyszeri közlésért 14 fill. kétszeriért 12 fill., többszöriért 10 fill. fizetendő. Bélyegdíj minden egyes beiktatásér 40 fillér.

Hivatalos hirdetések

100 szög 2 kor. 60 fill., azontal minden szög 2 fillérével számítottak.

A nyitlertben:

minden négyhasásos garmond-sor díja 30 fillér. Velünk 7 szögletben levő hirdető-irodák, előfizetőink, vagy a gyakori hirdetőik tetemes díj-kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TARSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer

←→ vasárnap reggel. ←→

A hirdetéseket, előfizetéseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba (Takaré- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI és TÁRSA.

József főherceg.

Minden magyar ember szívében mély és őszinte megilletődéssel fogadta a gyászhirot, hogy József főherceg, a kit a nép a legmagyarabb főhercegnek ismert, kedden bevégezte áldásdus életét. És valóban az egész ország részvéte imponáns módon nyilvánul meg minden felé, mert nincs e hazában egyetlen ember, a ki ne szerette és ne tisztelte volna őt, ki büszkén vallotta ezt a szép Magyarországot hazájának, melynek éltető levegőjében növekedett szívében és lelkében magyarrá. Az ő magyar hazájának kegyete virraszt most ravatala felett. Nemzetének kegyetele elkíséri őt sirjára, az örök pihenés helyére s emlékéit szívébe zárva fogja őrizni minden magyar ember.

Soha előtte nem volt oly népszerű egy főherceg sem, mint József főherceg, még édes atyját, a különben szintén népszerű József nádort sem véve ki. Itt született, a magyar föld dajkálta. A magyarság környékezte bölcsőjét, s egész életén ennek a magyarságnak szeretete kísérte. Édes atya is ugyan magyaros szellemben nevelte, de a nélkül is az Árpádok vére pezsgett ereiben, a mely szinte egybe forrasztotta őt a nemzettel. Gyermekek-korában palatinus Jósának hívták az alsóti gyermekek és ebből a palatinus Jósakából lett a magyar nép által oly őszintén szeretett legmagyarabb főherceg, kinek nemes alakja, folt nélkül való tiszta jelleme maradandó emlékeztetővé tette nevét minden időben, kinek minden örömeiben s bánatában mindenkor őszinte szívvel osztott a magyar nemzet, a mely most könnyező szívvél állott meg ravatalánál.

De meg is érdemelte ő azt a szeretetet, a melylyel a magyar nemzet körülvette. Minden munkáját, minden

gondoskodását ennek gyarapítására fordította. Bár mily oldalról tekintünk is, mindenütt előtérbe lép az ő magyarsága. Katonai pályája, közéleti szereplése, jótékony intézmények létesítése mind ennek kifolyása. Mint a magyar honvédség főparancsnoka büszke volt arra, hogy ezt az intézményt fejleszthette s képezhette. A legpontosabb kötelesség tudással örködött a honvédség kiképzése felett s hogy személyesen is meggyőződjék honvédeknek állapotáról, egyik ezredtől a másikig meglátogatta honvédeit. Ily alkalmából városunkat is meglátogatta s honvédek kiképzését a legapróbb részletekig megvizsgálta. Szóval minden erejét arra fordította, hogy a honvédség legyen a király első katonája. S valóban a hadgyakorlatok alkalmával fényesen is kitűntek mindig a honvédségek, a melyeket ő felsége a király gyakran megdicsért és legteljesebb elismerését fejezte ki a főparancsnok, József főhercegnek.

De látjuk őt más téren is nagyak és magyarnak. Szervezi a magyar tűzoltóságot. Jó példával járván elül otthon, a saját íszékében, Alcsuthon mintatűzoltóságot tart fenn. Igazi atyai gondossággal fog egy kedvenc eszméjének megvalósításához, a cigányok letelepítéséhez. S hogy ez teljességgel nem sikerült, az bizony nem az ő jóakarátán múlott, mert sem fáradság, sem anyagi áldozatot nem kimélt. Egy csomó humanisztikus intézménnyel gazdagította a magyar föld ily nemű intézményeit. Lipikén, az általa vásárolt fürdőhelyen a szegény nyomorék gyermekek számára — kedves fiának, a korán elhunyt László főhercegnek emlékére — sanatóriumot létesített, mely most nagy sikerrel teljesíti hivatását.

Birtokain mintagazdaságot folytatott. A tulajdonát képező fővárosi Margitszigetet valóságos paradicsommá varázsolta, mely egyik legszebb üdülőhelyét képezi az országnak. Nagy elfoglaltsága

midőn bárányfelhők mosolyogtak buja virágaira, vagy ősszel, midőn a hideg, szomorú nap fakó pázsitjára teregette sárga sugarait és távza zörgött a haraszt. Ők nem is gondolkoztak ezen nagyon, nekik egyformán szép volt mindig. Ők ott játszadozva kötötték fiu-leánybarátságot, mely igaz volt és mély, amilyen csak a gyermek-barátság lehet.

Egyszer csak vége szakadt a nagy hancurozásnak. Egy nyirkos őszi napon égni kezdett a kis fiu homloka, azután köhögni kezdett, nagyon köhögni, majd behorpadt kis mellecskéje, az arca pedig ónszínű lett és fájdalmas, mint egy elcsigázott vándoré. Ágyba fektették, nagyszakállu ur jött nemsokára, megfogta a kis fiu kezét, megsimogatta arcát, azután egy sarokba husta a bácsit és halkán sugdosott neki valamit, közben majd a kis fiura, majd a kis lányra mutogatott, aki egy sarokba kuperodott nagy csodálkozó szemét le nem véve a beteg ágyacskájáról. A bácsi szomorúan bölintgatott, azután kezén fogta a kis leányt és még az este elvitte őt a falu másik végére, a papákhoz.

Két hétig halkán lehetett csak járni a házban. Azután vége lett a láznak, a kis leány megint visszajöhett a leandere udvarra. Hogy örült, hogy ujongott, hogy sirt örömeiben, mikor viszontláthatta az ő kis barátját.

— Nem, nem szabad meghalnod — mon-

mellett is lelkes istápolója volt a magyar irodalomnak és művészetnek is. Sőt ő maga is munkálkodott az irodalmi téren. Nagybecsű cigánynyelvtant, és szótárt, számos ethnografiai és filológiai munkát írt, s mindezt magyarul, magyarán érző szívvél. S bizony ezért a magyar tudományos akadémia akkor is tiszteletbeli tagjává választotta volna, ha nem főherceg, csak egyszerű magyar író lett volna.

És mindezt cselekedte a magyar hazafi nemes idealizmusával, a mélyen érző lelek mindent bearanyozó optimizmusával. Talán innen is van, hogy csak tisztelni és szeretni lehet. Neki nem volt, nem is lehetett rosszemere, mert maga volt, a jóság és gyöngédség egy családi életében, mint társadalmi működésében. Az övé volt a magyarság szíve osztatlanul. Az egész ország osztatlan szeretete kíséri őt sirjába.

Áldott legyen emléke!

Módok- és eszközök, melyekkel az elemi iskolában megtanult magyarnyelv a további életre is megtartható.*

Magyar szó! — Milyen leirhatlan kellemes érzéssel tölti el egész valónkat ennek hallása, milyen végtelenül jóleső tudat, hogy — miénk! — Mindegyikünknek elengedhetlen kötelessége, hogy ápoljuk, gondozzuk, terjesszük azok között is, akik a szerencsétlen végzet folytán mindeztideig nem juthattak annak birtokába. — Tagadhatlan tény, hogy örömnünk csak abban telik, amit szívesen tehetünk. Tehát épen azért mindenekelőtt nekünk, nevelőknek szent feladatunk, hogy a szép, édesenhangzó magyar szót a a kis honpolgárral, feltéve, hogy nem anyanyelve, már zsengekorában olyannyira megkedveltesük, hogy az olyképen forrjon össze magyar nemzeti érzületével, mintha a nemzetnek, már születésétől fogva vérszerinti szerve lenne.

Kartársaim előtt felesleges bővebben

A bars megyei népnevelők egyesületének ar. márczi járásköri gyűlésén felolvasva Clementis Ilona követség áll. e. isk. tanítónő.

dotta és átölelte a beteg fejét. — Ugy-e bácsi? Ugy-e már nem is beteg.

A bácsi csak mosolygott, oh be jószagosan mosolygott és megcirógatta a két egymáshoz simuló fejcskét. Azután leült az ágy szélére és gyönyörködve nézte őket. Majd mesélni kezdett a szeretetről, még meg valamiről, amit nem igen értettek a gyerekek, de érezhették, hogy az nagy boldogság lehet, mert a kis lány még közelebb húzódott barátjához. Ezt a jelenetet sohasem feledték el.

Mert aztán megint a régieben ment minden. Mult, mult az idő, s ők még sokáig voltak együtt. De aztán mégis el kellett válniok. Embernyi ember lett a fiu, nagy városba vitték messze, idegen emberek közé iskolába. Oh, nem lehet arról a fájdalomról írni, amely elfogta őket a váláskor. Sok-sok évig volt oda fiu, mikor előkerült, hajadon leány volt már a kis játszópajtása, galamböszre vált a bácsi deresszakálla, haja. Alig ismerték meg egymást, különösen a fiatalok. Semmi, de semmi nem maradt meg a kis leányból, csak az a nagy csodálkozó szem, amelyen keresztül szinte látni lehetett szívének lüktetését, midőn a nagy utról megtért vándorra tekintett.

Két hónapig voltak megint együtt s talán boldogabbak voltak, mint valaha. Mikor alkonyodó esteiken átölelkezve jártak a temető szélén, a leány odasimult a fiu vállához. Az ajkai remegtek, de szólni nem tudott. Mit akart mondani? Talán azt: ne menj el többé, maradj itt örökre.

részleteznem, mit tesz az, tösgyökeres tót gyermekeket annyira átformálni, hogy csak némileg is értsenek és beszéljenek magyarul. De a magyar tanítók kötelességtudó ügybuzgalma, a lelküket betöltő nemzeti missió tudata nemesen állja ki a szelek mérgét, legyőzi a megnehezítő- és gátló körülmények szinte végtelennek látszó sorát, s tót növendékeink megkedvelik és beszélnek hazánk dallamos nyelvét. És ezzel nyert ügye van már a magyarságnak? A nemzeti érzület terén nagy fáradsággal elért ez az előnyös átalakulás már véglegesnek- és állandósultnak tekinthető? Fájdalom, nem! Szomorú tapasztalatok igazolják, hogy ez a metamorphosis csak addig tart, míg a gyermekek iskolába járnak, míg az iskola hatása alatt vannak, és azután — a köröskörüli elterülő nagy szláv tenger könyörtelenül elnyeli, nyom nélkül eltünteti, az anyai fáradsággal, ügybuzgósággal, szeretettel teremtett, gondozott- és fenntartott nemzeti ügy kicsi oázisát.

Szerény cikkem keretében röviden megkísérlem kimutatni, miként volna a nemzeti ügy ezen nagy vesztesége elhárítható, illetve melyek volnának azok a módok, melyek az el. iskola magyarosító munkáját pótolnák az életben.

Kívánatos volna, hogy minden egyes nem magyarajku lakosokkal bíró községben a középiskolákba nem járó tanköteles gyermekek minél szorgalmasabban látogassák az ismétlő iskolát. Igaz, hogy a heti 3—4 óra nem sok, de ha ezt a rövidke időt is, jól megválasztott olvasmányok alapján a már elsajátított történelmi, földrajzi ismeretek kibővítésére, — a magyar nyelv hangoztatására, a magyar gazdaságot, állattenyésztés, ipar pártolására, dicséretére fordítjuk; ha a leányokkal a magyar konyha titkait megismertetjük s a magyarizáló kézimunkákat megkedveltetjük, a néhány heti óra számlájára igen sokat tettünk.

Karoljuk fel szeretettel az ifjusági egyesületeket! A létezőknek buzgó működéséből, — munkásságából látjuk, milyen óriási eredményhez jutottak; az esténkinti összejövetelek a magyar nyelv meghonosításában mekkora lépést jelentenek. A hazafias ünne-

Ősbe hajlott már az idő, le is szüreteltek a hegyen. Egy este megint együtt ültek az ambituson. A két fiatal egymás mellett, kéz kézben, az öreg szemközöt velük. Egyszer csak megszólalt a bácsi, a hangja remegett kissé.

— Fiam, nagy fordulóhoz értünk — mondotta. — Határozz, halljam. Elmégy-e tovább küzdeni, tovább küzködni a világba, vagy itt maradsz kicsiny gazdaságomban, művelni a földet, vagy élni egyszerűen, csendben, elvonultan. Határozz! Ha itt maradsz, már holnap te vagy az ur, ha mégy, nem tartalak, de tudod, mit cselekszel. Forrnak-e benned a gondolatok, haj-e ambíció? Beszélj, nekem mindegy. Én a te javadat akarom s a te javad a te kezében van.

A fiu csendesen szól:

— Megyek. Nem tudom, mi huz, én nagy vágyaknak nevezem, lehet, hogy nem az s lidércfény csupán. De megyek. Lehet hogy csalódom s megtévelyedett lélek szól bolólem . . .

Az öreg tiltakozva szól közbe:

— Ha csak ennyi, az ne tartson vissza. Ott csalódhatsz, de ide mindenkor visszavárhatsz. Itt nem fogsz csalódni.

Majd lassan hozzátette:

— Ugy-e lányom?

Az pedig összerendezte s alig hallhatóan mondotta: Igen. A szíve szorult össze bizonyosan. A szeméből egy könnycsepp szivárgott elő s végig folyt a fiu arcán.

TÁRCSA.

Ábris Bácsi.

Irta: Szegh Dezső.

Elment hát ő is a többi után. Megirtad, Vili, hogy árván maradt a kis szülőház, a folyondáros, bádogtetejű kis tuscuanum, utolsó fészke az utolsó komposzeszornak. Hogy olvasom leveledet, az apró udvarházakra gondolkod megint s valami ismerős illat csap meg, amilyen nincs máshol, csak az én lankás, dombos házamban. A nagyváros sietős élete, dübörgő zaja beszűrődik ablakomon, de én nem hallok abból semmit, Vili. Én most a falumban vagyok. Mély, dallamos harangszó kondul, törpe akácok bölöngatnak az esti szélnek, az ambituson Ábris bácsi ül és mesél csodálatos dolgokat két áhitatos arcu gyermeknek . . . Hogy is szól csak a mese: egyszer volt, hol nem volt . . .

Most én mondom neked mesét, Vili.

Egyszer volt, hol nem volt, a két csóka-kák hazáján, volt egyszer egy fiu meg egy leány. Szőke volt a fiu, barna volt a leány. Árvák voltak mind a ketten. Árvák, de nem elhagyottak. Egy komoly, jószagos arcu szőke bácsi szerette őket nagyon, védte nap, hó, eső, minden ellen. A falu végén laktak, szép fehérre meszelt, tornáczos házban, utána mindjárt a temető következett, azután a nagy rét, melyről sohasem lehet tudni, mikor szebb, vajjon tavaszszal-e,

pályéken elhangzott, szívnek, léleknek jóleső magyar nóták, a gyujtó, — ha mindjárt töredezett magyarsággal is elmondott költemények, a vallási érzületet fokozó egyházi énekek, — az olykor-olykor előadott kisebb szindarabok arról győzik meg a tanítót, hogy a magyarság terén kifejtett fáradozása nem maradhat gyümölcstelen. Az idegen helyen, nagyobbreszt magyar városokban járt munkásifjú mesélje el ilyenkor a látottakat, tapasztaltakat, természetesen magyar nyelven. Beszéljék meg a nap eseményeit, vitatkozzanak oly tárgyak felett, amelyek általános érdekűek, tanulságosak. A tanító feltétlenül követelje meg a magyar szót, de legyen mindenkor segítségükre.

(Foly. köv.)

Barsvármegye közigazgatási bizottságának ülése.

Barsvármegye közigazgatási bizottsága folyó hó 13-án tartotta havi ülését, melyen Simonyi Béla alispán elnökölt.

Mayláth István főjegyző adta elő az alispáni jelentést a közigazgatási ágak állapotáról, melynek menete a rendes volt, sem a vármegyei sem a városok tisztikarában változás nem történt. A Vihnye—Szklénói fürdőbiztosítói tisztséggel a főispán — július hónapban Szabó Lajos II-odjegyzőt, — a fürdőidény többi tartományát pedig a garamszentkereszti járás főbíróját bízta meg.

A verébelyi járás főbírája az írásesésbe jutott alsógyőrödi körjegyzői állásra Lipcsey Győző verébelyi segédjegyzőt helyettesítette. Az ügyjarmati anyakönyvi kerülethe Lelkes Gyula segédjegyző anyakönyvvezetővé neveztetett ki a miniszterelnök által, és házassági anyakönyvvezetéssel és a házasságkötésnél való közreműködéssel megbízott. Az országgyűlési képviselőválasztók kiigazított névjegyzéke szerint a választók száma 1906 évben az armaróthi kerületben 3784, a lévai kerületben 4663, az újbányaiban 3348. A kiigazításnál kihagyatott a névjegyzékből az armaróthi kerületben 389, a lévai kerületben 336, az újbányaiban 306.

A földmivélségi kormány az erdősitések megjutalmazására a folyó évben 6 nagy jutalmat, 6 elsőrendű és 6 másodrendű elismerő jutalmat tűzött ki az országos erdei alpból, még pedig 2 egyenként 1000 koronás nagy jutalmat, 2 egyenként 600 koronás nagy jutalmat, három 500 koronás elsőrendű elismerő jutalmat, három 400 koronás elsőrendű elismerő jutalmat, három egyenként 300 koronás másodrendű elismerő jutalmat és három egyenként 200 koronás másodrendű elismerő jutalmat. Ezen jutalmakért azon érdekelt birtokosok azon erdősitésekkel versenyezhetnek, a melyeket az előirt feltételek mellett a folyó évben fogantatottak.

A kir. pénzügyigazgató bejelentette, hogy május hónapban befizettek egyenes adóban 78745 kor. 55 fill. 1904 évi május hónapban 148762 kor. 10 fill. a folyó évi május hónapban kevesebb 70016 kor. 55 fill. Hadmentességi díjban befolyt f. évi május hónapban 263 kor. múltévi május hónapban 846 kor. 24 fill. f. évi május hónapban kevesebb 583 kor. 24 fillérel.

A vármegyei főorvos bejelentette, hogy a közegészségi állapot a lefolyt május hónap kedvezőbb volt, mint a megelőző hónapban. A védhímlő oltás első és újraoltása május hónapban a vármegye egész területén befejeztetett. — Orvosi hulla szemle volt 7 esetben, és pedig vízbe fulás 3, önkasz-tás 1, lövésáldali öngyilkosság 1, lezuhanó

Elment.

Megint sokáig volt oda, csak kis barát-nője levele hozott neki hirt olykor falujából. Azok a levelek nagyon vidámak voltak, hogy milyen bő a termés, milyen boldogak a falun és hogy várják őt haza.

És azokat a vidám leveleket könyező szem mondta tollba.

Folyton rossz volt a termés, fogyott, fogyott a gazdaság, de ezt a fiúnak nem volt szabad tudni. Az messze nagy városban, híres embernek készül, ne lásson az sem-miben szükségét, nehogy lemondjon álmairól, nehogy visszaforduljon az utról.

Fogyott, fogyott a gazdaság, utóbb már szükségét látták a falun. Tanítónő lett hát a jó leány, hogy pótolja azt, amit a föld megtagadott. Szükséködték, de jobban fájt nekik, hogy talán majd egyszer annak sem lesz. Az öreg ur tépő gondjait egyszer csak ketté szelte a halál, egyedül, támasz nélkül maradt a leány.

A mese végéhez közeledünk, Vilikém, mit gondolsz, mi a mese vége?

— Te sírsz, Vili?

*

... Hanem a sírról ne feledkezz meg! Ültesd tele virággal, sok virággal. Mert Abris bácsi nagyon szerette a virágot. A nyáron majd együtt ültetünk örökzöldet a írjára.

fejtörés által agyonütés 1., szikláról lezuhanás következtében agyrázkódás okozta halálozásban 1. Az eladásra szánt tápszernek 214 esetben vizsgáltattak meg. Zselizen Roob szatócsnál zsírba áztatott zsemlye helyett hamisított fölötté undorító töpörtyű találtatott. Az ügy az illetékes járási hatóságnak megtöröl intézkedés céljából be lett jelentve.

A kir. tanfelügyelő bejelentette, hogy a közoktatási miniszter által engedélyezett államszolgálatok és korpótlékok összege 22254 korona 60 fillérre emelkedett, és a tanítói fizetések kiegészítésére folyósított 35122 koronával együtt 57376 kor. 60 fillér állami segélyben részesülnek a vármegyei községi és felekezeti szegényebb iskola fenntartók.

Az „Országos Magyar szövetség” — a vármegye nagyobbreszt idegen ajku községi iskolai tanulóinak „Az En ujságom” című lapot 470 példányban küldi. Ezen kívül terjesztik a nemzeti műveltséget az ifjúsági könyvtárak. Ilyen ifjúsági könyvtár birtokába 24 államilag segélyezett iskola jutott. r. t.

Barsvármegye törvényhatósági bizottságának ülése.

Barsvármegye törvényhatósági bizottsága folyó hó 15-én tartotta rendes évnegyedes közgyűlést. Az elnök főispán — a közgyűlés megnyitása után — fölfalva, jelentette József királyi főherceg elhunytát, — a szomorú jelentést a bizottsági tagok állva — a meghatottságot tanúsító mély és igaz részvétellel hallgatták. A temetésen a törvényhatóság küldöttségileg lesz képviselve a főispán vezetése alatt és a ravatalra koszorút helyez. A vármegye igaz részvételt jegyzőkönnybe igtatja és a királyi főhercegi családdal közli.

Vaszari Kolos hercegnőjét 50 éves áldozópapságának évfordulója alkalmával feliratilag üdvözli a bizottság.

Megemlékezett a főispán Kezlevich István gróf szomorú elhunytáról. Kiemelte a nekrológiájában, — hogy Kezlevich gróf életének kimagasló részét ezen vármegyében töltötte el, — nagy szellem és nagy alkotásokra képes volt. Emlékét a vármegye közönsége jegyzőkönyvében megörökíti és a gyászoló özvegyével közli.

Vége még Spengel Sándor kir. ítélőtáblai bíró és Gergelyi Rezső törvényhatósági bizottsági tag haláláról emlékezett meg a főispán.

Ezzel következett a tárgysorozat.

Az alispán jelentése folyó év első negyedéről tudomásul lett véve, de Dr. Ruffy Pál felszólalásában felhívta a figyelmet a tömeges kivándorlásra, mely a vármegyében előfordult. Az alispán jelentése szerint a folyó év első negyedében 232 utlevél adott ki, a legnagyobb részben a garamszentkereszti és az oszlányi járásból kivándorlók részére. Felhívta a közgyűlés az alispán a tömeges kivándorlás okainak kutatására, — hogy a kivándorlási ügynököket szemmel tartassa — és tegyen intézkedést a kivándorlás okainak orvoslása és megakadályozására.

Az írásesésbe jutott első osztályú szolgabírói állásra Roidner István másodosztályú szolgabíró és a másodosztályú szolgabírói állásra Lúley Kálmán lettek egyhangulag megválasztva.

A vármegye által a honvéd nevelő intézeteknél tett és megüresedett alapítványi hely Znamenák Lorándnak adományoztatott.

A vármegye 1905. évi költségvetésében a belügyi kormány által 4 díjra állás törülletett, — mivel ezen állások elherkülhetlenül szükségesek, a törvényhatósági bizottság az iránt feliratot intéz a kormányhoz, hogy a közigazgatási pótdó terhére 2 díjra, az államháztartás terhére pedig szintén 2 díjra engedélyeztessék.

Az alispán előterjesztése folytán a törvényhatósági bizottság kulturális alapot létesített és e célra a vármegye törvényhatósága által biztosított és vállalatba kiadott mindennemű középítkezés, közmunka és közszállítási vállalkozói keresetből, a kereset kiifizetése alkalmával a kereseti összeg 10%-a levonassék és a létesítendő kultur alaphoz csatolva, mint külön alap a pénzügyigazgató-sági számvévségi kirendeltség és a kir. adóhivatal által kezelve, a vármegye törvényhatósági bizottságának rendelkezése alatt álljon.

Ugyancsak az alispán indítványára elhatározta a törvényhatósági bizottság, hogy a vezekényi Eszterházy-émlék gondozását a vármegye magára vállalja és ennek keresztül vitele céljából Eszterházy-émlék alapot létesít és felhatalmazta az alispánt, hogy az alap létesíthetése céljából a vármegye területén gyűjtést rendezzen, mely gyűjtés befejezte után annak eredményéről és az emlékek körülkerítéséről a közgyűlésnek jelentést tegyen.

Tárgyalatott a háztartási alap, a törvényhatósági útalap, a tisztviselői nyugdíjalap és betegápolási alap 1904. évi számadása, — és elhatározva lett névszerinti szavazással, hogy a 27660 korona betegápolási tartozás a: árvás tartalék alap felszabadult vármegyei hozzájárulásából törlesztendő kölcsönből fedeztessék, és megkerestetett a miniszter, hogy kamatmentes kölcsönt engedélyezzen.

A székház csatornázása és alagsorvezése iránt az alispán által tett előterjesztés tárgyalatott. Ennek munkálati költsége körülbelül 8200 koronába kerülne, melyhez érde-

kelt lakosok aránylag hozzájárulnának. A szükséges teendőkkal az alispán lett megbízva.

A tisztviselők fizetésének rendezése alkalmából fizetendő nyugdíj járuléka ügyében a belügyi kormány elrendelte a számvévségi kirendeltség jelentés tétele következtében, hogy a fizetőkülönbözet 30%-a nyugdíjalap javára levonassék.

Az árvaszék kérelmére 500 korona képviselői kiutalványozásával az alispánt bízta meg a törvényhatósági bizottság.

A kistapolcsányi udvar váróterem butorzatának átvételére és az uradalomnak átadására az alispán megbízott.

Hevesvármegye átirata az új parlamenti többség üdvözlése iránt és ezzel kapcsolatban Zemplén és Vasvármegye hasonlóirányú átirataira nézve, egyhangulag és lelkesedéssel fogadta el a törvényhatósági bizottság az alispán azon határozati javaslatát, hogy a bizottság hasonszerű üdvözlő iratot intézzen, a felirati indítvány fel is olvastatott és elfogadva lett.

Baja város átiratára 1848. március 15-ének törvényes nemzeti ünneppé avatása iránt, — hason szellemű felirat intézése határozatott.

Csatlakozott a törvényhatósági bizottság Abauj Tornavármegye átiratához a választási törvény átvizsgálása iránt.

Az 1848/1849-iki szabadságharc eréklye gyűjtemény és Kossuth muzeum támogatására 230 koronát szavazott meg a közgyűlés a rendelkezési alpból.

Tárgyalatott Léva város határozata, melylyel a tulajdonát képező szőlőterület eladásáról szóló szerződéseket betérjesztette jóváhagyás vegett. Csekey Vilmos, Kosztolányi Aurél és Dr. Persay Ferenc tiszti főjegyzés felszólalása után elfogadta a bizottság az állandó választmány javaslatát, melylyel a megsemmisített határozat alapján kötött szerződések jóváhagyását a közgyűlés megtárgyalta.

E fogadta ott Léva város határozata a halottkémi teendők ellátása tárgyában.

Csornák László felebbezése folytán, Újbánya város utasított, hogy a végrehajtói állást végleg töltsse be.

Elutasított Varga János és társai azon felebbezésükkel, melyet Verébely községnek aszfalt járda létesítése tárgyában hozott határozata ellen adtak be.

Érdekes vita fejlődött ki Verébely községnek iskola építési ügyében hozott határozata ellen Dr. Grossmann Henrik és társai által beadott felebbezésre.

Az állandó választmány azon javaslatát, hogy a község határozata hatályon kívül helyeztessék, Lulicsek Lázló esperes-plebános, Kosztolányi Aurél, Varga nagyszálló plebános, Dr. Ruffy Pál és Csekey Vilmos felszólalása után — a törvényhatósági bizottság nem fogadta el, — és jóváhagyta Verébely község képviselőtestületének határozatát. — r. t.

A nyitra--lévai vasut ügye.

A Nyitra--lévai vasút ügye 8-iki száma érdekes és bennünket különösen érdeklő cikkeket közöl. Épen azért egész terjedelmében hozzuk:

„Vármegyénk (Nyitra--lévai vasút) f. évi május hónapban tartott tavaszi rendes közgyűlésében 200,000 koronát szavazott meg a nyitra--lévai h. é vasut kiépítésére hozzájárulás címen. Ezen egyhangulag hozott határozat mutatja, hogy mily nagy szüksége van vármegyénknek ezen vasútra. Alig van ember, ki örömmel ne várná ezen vasut kiépítését. Vármegyénk már régebbi idő óta igen okos és ügyes vasuti politikát folytat, amennyiben a vármegye székhelyét könnyen hozzáférhetővé tegye és forgalmát emelje.

Nem ily szerencsés volt a szomszéd Barsvármegye vasuti politikája; sőt lehet mondani, hogy szerencsétlen spekulációval a megye székhelyét, Ar. Maróthot, nemcsak saját vármegyei vasúttal emulvasztotta összekötni, hanem midőn Ar. Maróthról tervezte a vasut kiépítését, mindenképen azon volt, hogy a vasut ne Nyitra felé, hanem inkább Nagysurány, Ersekújvár felé építessék ki, csak azért, hogy Nyitra ne ragadhassa magához Az. Maróth és vidékének kereskedelmét és forgalmát. Tehát önző célját védeni vélte az által, hogy Maróth vidékét minden áron elvágja Nyitrától.

Még a menetrend is az ő befolyásuk szerint úgy készült, hogy ne legyen közvetlen összeköttetés Nyitrával és Nagysurányban csak kelljen várni a csatlakozásra. Célját elérte, Ar. Maróth el lévén vágva városunktól, forgalma Nyitrával csekély, de magára hagyatva, a forgalomtól el lesz zárva. A z ittválgyi vonal forgalma pedig oly csekély, hogy e vasut deficitte dolgozik. Hiszen Pest felé is úgy a szegény nép, mint a gazdag, inkább a garamvölgyi vonalon utazik.

Barsvármegye, jöllehet a léva--garamberzencei vonal még 1896-ban adatott át a forgalomnak, s dacára annak, hogy e vonal az egész vármegyét hosszában szeli, még sem sietett a megye székhelyét összekötni ezen vasúttal. Pedig ez lett volna a legsürgősebb teendője. Most azonban, hogy a nyitra--lévai vasut megvalósulás stádiumába lépett, Ar. Maróth és vidéke és állítólag Oszlány és vidéke azon van, hogy e vasut kiépítését meghiúsítsa. Most már sietnek előállni a tervvel, hogy Ar. Maróthról Ko-

váci (garamvölgyi vonal) felé építtessék ki a vasut és Kistapolcsánytól tovább fel Nagybélicig, hogy ezáltal a nyitra--lévai vasut fölöslegessé váljék. De késő! Verébely, Léva és egész Garamvölgy, tehát több mint a vármegye négy ödrésze igen óhajtja a nyitra--lévai vasut kiépítését, hisz e vasut Léva városnak létkérdésévé kepezi. Ugyanis e város nélküli mindazon tényezőket, melyek a fejlődésre nézve oly fontosak. A megye székhelye Ar. Maróth, eddig Léva volt a pénzügyigazgatóság, most már azt is Ar. Maróthra helyezték. Léva tehát nélküli a közhatalokat, de óriási forgalma s gazdag termővidéke mellett — bár magára hagyatva — mégis szépen fejlődik. S ha kiépül a nyitra--lévai vasut, még jobban fog fejlődni. Ebből látható, hogy Barsvármegyének igen nagy többség óhajtja a nyitra--lévai vasut kiépítését, és a hozzájárulást talán meg is fogja szavazni, hacsak nem lép előtérbe megint a ferde spekuláció, a mely csak Barsvármegyének válnék nagy kárára. Akkor pedig Ar. Maróth—Kovácsi felé való vasuti kiépítési terv eszik, mert a kovácsi—kistapolcsány--nagybéli vasuti vonalnak úgy sem volna jövője, e terv fölöslegessé válik.

Barsvármegye e hónap vége felé fogja tartani rendes tavaszi közgyűlést, s ekkor fog tárgyalatni a két vasuti terv. Azonban előreláthatólag a nyitra--lévai vasut ügye fog a szavazásból győztesen kikerülni s akkor Maróth el lesz vágva a forgalomtól, mint megyei székhely jusulhat szerencsétlen vasuti pontokká miatt, de szerencsétlenebb lesz akkor, ha esetleg kistapolcsány--oszlány--n. bélici vasut kiépítését határozza el, mert e vasut forgalma olyan csekély lesz, mint a zsitvavölgyi, ezáltal nemcsak önmagát, de az egész vármegyét fogja megkároztatni, mert oly vasutat fog építtetni, melyre szükség nincsen s olyat fog mellőzni, a melyre Barsvármegyének, különösen Léva városnak legnagyobb szüksége van. Mi azonban azt hisszük, hogy Barsvármegye oklmi fog eddig téves vasuti politikáján, s jóvá fogja tenni azt, amit eddig elrontott és be fogja látni, hogy neki megának igen nagy szüksége van a nyitra--lévai vasútra és ferde irányu vasuti terveivel felhagy.

P. A.

Különfelek.

— Gyászrovat. Spengel Sándor kir. ítélőtáblai bíró, az aranyosmaróthi törvényszék bírja és a felebbezési tanács elnöke, Aranyos-Maróton 51 éves korában meghalt.

— Egyházmegyei közgyűlés. A barsi ev. ref. egyházmegye évi közgyűlést f. hó 21-én, szerden délelőtt 9 órakor fogja megkezdeni Léva, a varoshaza dísztermében.

— Gyűrtváltás. Özv. Gunyits Györgyne oajos leányával, Tinikevel a napokban váltott jegyet Jakabfalvay Barna takaré- és hitelintézeti könyvelő. Sox szerencsét és tartós boldogságot!

— Lelkészválasztás. A bajkai ev. ref. egyház lelkészévé a f. hó 16-án tartott lelkészválasztó gyűlésen egyhangulag Sándor Benő füzegyarmati lelkészt választotta meg.

— Meghívó. A lévai kegyes tanítórendi főgimnázium segítő egyesülete f. hó 25-én, vasárnap 11 órakor a főgimnázium épületében közgyűlést tart. A tagokat ezen uton is tisztelettel meghívja az elnökség.

— „A nemzet csinosodása.” Ezelőtt száz esztendővel ily cím alatt sürgette néhai jó Kármán József annak szükségét, hogy a magyar társadalom érdeklődje a művészetek iránt és fejlessze ez iránt való érzékét. Városunk társadalmának e térbeli előrehaladását tapasztalhatták azok, akik Pünkösdi vasárnapján a plébánia templomban a zenés és énekes misét meghallgatták. A zenekedvelők egyesülete, amely most kezdi meg igazi életét, tökéletes készültségével bizonyította be életrevalóságát; működését derekasan támogatta a vegyes enekkar, melyben szintén kitünő erők működnek lelkes buzgósággal. A nevezett zenés mise kimagasló pontja volt Tokod y István urhölgy gyönyörű szóló Maria-eneke. Igaz, hogy ily pompás erőket öröm vezetni is, de mégis méltó dicséret illeti azokat, kik ezen erőket összetartják és lelkes buzgósággal a régi lévai ének- és zenekedvelést a művészet színvonalára emelik.

— Körjegyző választás. Zsarnócán f. évi június 16-án megüresedett körjegyzői állásra Koralevszky Rezső helyettes körjegyző egyhangulag választott meg.

— Eljegyzés. Dr. Gergely Fülöp orvos eljegyezte Berger Adolf lévai földbirtokos leányát, Micikét.

— Tanítói gyűlés. A verébelyi alesperesi kerület róm. kath. tanítói köre folyó hó 5-én tartotta meg Verébelyen rendes közgyűlést. A sz. mise után a kerületi papság és a tanítószeg a helybeli róm. kath. iskola egyik tantermében összejutottak, a közgyűlést megelőzőleg Vaszari Kolos bíbornok-hercegnőjét 50 éves áldozati jubileuma alkalmából táviratilag üdvözölte. — Ezután Kéntor István a kör elnöke szép beszéd kíséretében a közgyűlést megnyitottak jelentette ki. Mivel a kör világi elnöke Veszely István félreértésen alapuló oknál fogva évközben az elnöki tisztról lemondott, a közgyűlés első sorban az elnök megválasz-

tását ejtette meg, s Veszely Istvánt egyhangulag újból választotta meg a kör viági elnökének. Majd a mult gyűlési jegyzőkönyvek fölolvastattak és hitelesítették. Az Ujlóthon tartott erdei mulatságból tisztán maradt 220 kor. 32 fillérről a kör akként határozott, hogy a pénzt a póstatáraképzésnek fogja elhelyezni és a kör szükségleteire fogja fordítani, esetleg ennek szaporítása után a Tanítók Házában szoba alapítványra használnák föl. A könyvecské Beluch Antal pénztárnoknak adatot át. — Következett a pályanyertes munkák bírálata. A bíráló bizottság Bárczy Gusztáv mellemi és Partli Lajos bessenyői tanítók munkáit jelezte a legjobbnak és nekik a jutalmat nyomban kiadta. A vitatétel „Mese a népiszkolában” Borsodi Sándor baracska tanító szép előadásban bemutatta a körgyűlésen levő tagoknak, kik igazán élvezettel hallgatták mindvégig a mintegy 4 iven kidolgozott munkát. A jövő évi pályatétel a következő: „Határozottan meg azon igazságok, melyeket az igazi boldogság elérése céljából elsősorban kell a gyermeknek lelkébe oltani” 10 koronás arany lesz a legjobb munka jutalma, Kovács József esperes által felajánlva. Az 1906 évi körgyűlés ismét Verebényen fog megtartatni. — A körgyűlés után kedélyes társas ebéd volt a Hiller-féle vendéglőben, a hol szebbnél-szebb tiszta hangzókakak el.

Konkurzus. A nyitrai nagyobb és kisebb papnevelő intézetben július hó 1-én veszik föl a növendékeket, akik a gimnázium IV.-VIII. osztályt sikeresen elvégezték. Jelentkezni június 30-án kell az egyházmegyei irodában.

Névmagyarosítás. Neumann Izidor lévai tanítónevűek N e m e s-re, Teiler Miksa lévai tanítónevűek T e l k e s-re kért névváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

Eljegyzés. Wald er Armin zólyomi lakos mult napokban jegyezte el Lévan Preisich Anica kisasszonyt, Braun Gyula polgártársunk sógoránját.

Juniális. Zseliz és vidéke ipartársulat 1905. június hó 29. napján saját pénztára javára a zselizi nagydéglő kerti helyiségében műsorral egybekötött zártkörű juniális rendez. Kezdeté este 7 órakor.

A Műkedvelők Zeneegyesülete, miután belügyminiszterileg látamozott alapszabályai immár beérkeztek, f. hó 6-án este tartotta első választmányi ülését Belcsák László kir. közjegyző, egyesületi elnök vezetésével. Az ülés elhatározta, hogy az egyesület most már meg fogja kezdeni hivatalos működését, nevezetesen pedig a közel jövőben egy önálló, több számból álló hangversenyt rendez, melyre a zenekar és a vezetőség már most is szorgalmasan készül, s a műsor összeállításánál és betanulásánál is megtesz mindent, hogy a közönség igényeit kielégítse. Felhívjuk a közönség figyelmét e törekvő egyesületre, mely kellő támogatás mellett a város közönségének szellemi igényeit lesz hivatva kielégíteni, s ezért úgy az erkölcsi, mint anyagi támogatást méltán megérdemli: kívánatos tehát, hogy minél nagyobb számú működő és pártoló tagja legyen az egyesületnek, melybe tagként beiratkozni dr. Klszák egyleti jegyzőnél lehet.

Tulajdonjog és szomszédjog. Csebi P o g á n y Virgil lévai kir. járásbíró értékes és minden polgár emberre nézve életbevágó tudnivalókat tartalmazó könyve már megjelent. A munka a jogászörök figyelmét teljes mértékben felkeltette s többek közt a „Magyar Jogász Ujság” a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik róla, többek közt: „a körültekintő gondosság s mód, mellyel maga elé tűzött céljának eléréséhez szükséges anyagot összeválogatta s feldolgozta, méltán dicséretre válik a szerzőnek, ki egyébként is állandó régi kipróbált munkása a jogi irodalomnak.” A becses munka előfizetési árban (4 korona) még most is kapható a szerzőnél.

Jó péksütemény Lévan — ez idő szerint nincs, de úgy látszik már lesz. A pünkösdi ünnepek alatt ugyanis Lévan volt látogatásban egyik rokonánál Garabó Mihály fővárosi pékmeister, aki megfordulván egyik-másik lévai vendéglőben, kávéházban, megbotránkozott azon, hogy milyen istentelen rossz süteményt csinálnak Lévan. Konsztatálta, hogy a „vajás” kifli margarinnal van készítve, a sóskifli kemény és izetlen, a császárszemlye keletlen tészából van és nincs jól kisuítve. Szóval: se formája, se íze. Nagyon csodálkozott, hogy a lévai közönség szó nélkül fogyasztja ezt a sületlenséget, amely még az egészségre is káros. Felvilágosították, hogy már hozzá vagyunk szokva, vagyis hogy különösen újabban már egészen elszokunk tőle, mert olyan rossz. Erre a nevezett mester határozott kijelentést tett, hogy tekintettel városunk rendkívüli nagy forgalmára, ő még ezen évben Lévan egy nagyobb szobású fióküzletet alapít, sőt, ha jó forgalmat tapasztal, főüzletét is átteszi Lévár. Péktüzletét ugynevezett fehér-sütdővel egészíti ki, a milyen Lévan még nem volt, és ha alkalmas helyet talál, a berendezést már a nyáron megkezdi.

Az alsógyőrödi templomablók. A körmöcbányai csendőrség egy 10—12 tagból álló tolvajbandát fogott el. Az elfogottak közt három szerb cigány majom-táncosító is volt, kik közül az egyik bevallotta,

hogy az alsógyőrödi templomot is ezen tolvajbanda rabolta ki és az ellopott tárgyakat a falusi kocsmárosoknak eladták. Az egész banda a körmöcbányai kir. járásbíróshoz bekísérte.

Az ideai termés. A földmivelésügyi miniszter által közzétett jelentés szerint hazánkban június hó 1-én a vetések általában véve jól állottak, s ebből következőleg, részben jó középtermésre van kilátásunk. Az ideai buza termés a jelentés szerint 39—42.3 millió métermázsára becsülhető a mult évi 37 millió métermázsával szemben. Ez — ambar az aratástól már csak pár hét választ el bennünket — természetesen még korai becslés; a kilátások még javulhatnak is, rosszabbodhatnak is.

Szegénysorsu árvák ipari pályákon. A belügyminiszter rendeletet intézett valameonnyí árvaszékekhez, amelyben arra való utalással, hogy kisiparosok kiképzése az általános gazdasági kultúra emelkedésének egyik alapfeltétele s a magán- és közvagyonsodás szempontjából első rangú fontossággal bír az, hogy az ipari pályára alkalmas ifjak kisiparosoknál tanoncokul alkalmaztassanak, felhívja, az árvaszéket, hogy az árván maradt gyermekek gyámjait figyelmeztessék, miszerint gyámoltjaikat lehetőleg kisiparosoknál tanoncokul helyezték el. A rendelet kibecsatására okul az a körülmény szolgál, hogy az iparosok újabb időben mindinkább panaszkodnak az iparosok tanoncok hiányáról. Iparfejlesztési szempontból a kereskedelemügyi miniszter oly kisiparosnál, akinek gépet adományoz, ki szokták kötni, hogy bizonyos számú tanoncot tartozik alkalmazni műhelyében. A legtöbb azonban nem tud ennek a kikötésnek eleget tenni, a kereskedelmi és iparkamarák ez okból ajánlották a tanonczszerzésnél az árvaszékek igénybevételét, amelyet fenti rendeletben most a belügyminiszter különös figyelmébe ajánl az árvaszékeknek.

A póstai csomagok címének tartós felerősítéséről. Újabban ismételt fordultak elő esetek, hogy egyes feladók a címet nem irtatnak csomagjuk göngyöletére, vagy a címatot nem ragasztották le egész lapjával a burkolatra, amint ezt a szabályok előírják, hanem a helyett — különösen kosárküldeményeknél — függő címtáblát alkalmaztak, mely kezelés közben leszakadt. A cím hiányában kézbesíthetetlen küldemény tartalmát több esetben eredeti értéken alul el kellett adni, sőt nem ritkán, mint megromlottat, meg kellett semmisíteni. A pósta szabályai értelmében nem ad kárterítést sem az oly károkért, melyek a feladóra vonatkozó szabályoknak a feladó részéről való be nem tartásából származnak, sem gyorsan romló tárgyak megromlásáért nem szavatol. — Ezenlőgy a közönségnek érdekében áll küldeményein a címet lehetőleg magára ráírni, vagy ha ez nem lehetséges, a címatot egész lapjával (nemcsak széleivel) tartósan ráragasztani és zsinoggal átkötni, hogy ily módon a címat leválásával illetve leszakadásával megakadályozva, a küldemények kézbesítését biztosítsa s azokat értékcsökkenéstől, esetleg teljes megromlásától megóvja.

Lopás. Deutsch Armin és Spitzer Rezső lévai ruhakereskedő cég egyik alkalmazottja, Hügyec Imre dóci-fürészi illetőségű szabóság, Juhász János szabótanonccal szövetkezve, az üzletből — ugyszólván — naponta egész öltönyöket loptak, mely loptott tárgyakat részben a zalogházban értékesítették, részben pedig helybeli iparos segédeknek adták el, s az ekként szerzett pénzen dözsöltek. A cég egyik tagja sem sejtette a kárakra elkövetett nagyobb mérvű lopást, miután a tettesek mindkettejében teljes bizalmukat helyezték. A folyó hó 14-én délután 7 óra tájt Feiner Gyula ruhakereskedő észre vette, hogy Deutsch Armin tanonca, midőn az üzletből kijött, mellénye alá rejtett valami tárgyat s azzal távozott. Rögtön értesítette erről Deutsch Arminét, ki azután a rendőrséghez fordult, ahonnan Uhrík János rendőrőrmester nyomban a tanonc után ment, kit gazdája lakásán találva kérdőre vont, s ki kevés habozás után beismerte, hogy egy nadrágot loptott az üzletből. A további vallatás közben kijelentette, hogy nem csak ő, hanem Hügyec Imre is több esetben loptott az üzletből ruhákat. Hügyec Imre, midőn észre vette a tanonc kelepébe jutását, kerekelt oldott, de folyó hó 15-én a város területén elfogtatván, beismerte, hogy hosszabb időtől fogva lopja gazdáját. A zalogházban elzalogosított s még a tulajdonos által ott felismert áruk értéke pár száz korona. A rendőrség — miután a raffinált tolvajok és orgazdák ellen a nyomozást befejezte, — megbüntetésük végett az ügyet az illetékes bírósághoz áttette.

Tanúgy.
Tanító Urak figyelmébe!
A magyar országos tüzoltó szövetség 1. évi július 2-től—22-ig Budapesten rendezi a XIV-ik országos tüzoltó szaktanfolyamot. Erről a tanító urakat azzal értesítem, miszerint tekintve a tüzoltósnak ugy nemzetgazdasági, mint humanitárius szempontból való nagy fontosságát, a tanfolyamon részt venni sziveskedjenek. Tájékoztatót szerezhetni az említett szövetségtől (Budapest, IV. Kossuth Lajos utca 8 sz.)

Dr. Hámos Péter kir. tanfelügyelő.

Meghívó.
A „Bars megyei Népvégek Egyesülete f. évi július hó 3.—4-én Körmöcbányán a polg. leányiskola dísztermében közgyűlést tart, melyre Barsvármegye tanitóságát kivétel nélkül s az érdeklő közönséget tisztelettel meghívom.
Tárgysorozat:
1., Elnöki megnyitó s előterjesztések, Titkári, pénztári jelentés. Költségetes.
2., A gyermekpszichologia mai állása Észak Amerikában. Előadó Somogyi Géza znióváraljai tanítóképző intézeti igazgató.
3., A nőnevelésről általában. Előadó Kuruc Ernő lévai tanítóképző intézeti r. tanár.
4., Az új népiszkolai törvényjavaslat. Előadó Porubec Győző kovácsii áll. e. isk. igazgató.
5., A zólyomvölgyi „szabadságharcos emlékszóbor megkoszorúzása.” Ünnepi beszédet mond Végh István e. elnök. Alkalmi költeményt: * * *
Vámos-Ladány 1905 június hó 15.
Végh István elnök.

Közgazdaság.

A cs. kir. szab. Adria biztosító tarsulat

az 1904 évi üzleti jelentése és zársumadása, melyek folyó évi április hó 26-án megtartott közgyűlésen terjesztette elő, a következő fontosabb adatokat tartalmazza. Az életbiztosítási osztályban 52,113,583 kor. biztosított tőkére szóló 8875 ajánlat nyújtott be, melyek ellenében 46,007,932 kor. biztosított tőkére állították ki kötvények. A biztosítási átlag 1904 december 31-én kerek 295 1/2 millió tőke és 758,052 korona járadékra rugott, minőfolyva a tőkebiztosításnál 19,511,076 kor. tiszta szaporodás mutatkozik. Életbiztosítási díjakban 12,451,992 kor. vételeztetett be, mig halálesetek, valamint a biztosítottak életében esedékes tőkék 6,334,142 kor. kifizetését igényelték. A kamatláb leszállítására szolgáló pótdíjtartalék az ide 100,000 kor. tavó átutalás folytán 1,800,000 koronára emelkedett. Az életbiztosítási osztály díjtartalékai és díjavételei, a fenti 1 millió 800,000 koronával együtt, 1904 december 31-én 81,752,775 korona. 43 fillért tettek ki s a mult évhez viszonyítva 5,408,662 korona emelkedést mutatnak.

A tüzbiztosítási ágazatban a díjbevétel 21 millió 961,845 korona, a betöréses lopás elleni biztosítási ágazatban 302,809 koronára rugott; ez utóbbi három ágazatban visszabiztosítások címén 10,647,564 koronát s károkért 17,727,451 kor. és a visszabiztosítók részének levonása után 9 millió 287,382 koronát fizettek ki. A díjbiztosítások díjtartalék tisztán, azaz a visszabiztosítók részének levonása után 337,187 kor.-val 7,355,815 koronára emelkedett. Az értékpapírok árfohlyamának emelkedése folytán előállott többletérték az árfohlyam ingadozása tartaléka utaltatott át. Az alapszabályszerű levonások után fennmaradó nyereségből részvényenként ugy mint tavaly, 180 korona osztalek kerül kibzítésre. A tarsulat tartalékai 1904 december 31-én — a kártartalékok tekintetbe nem véve — 95 millió koronával többet teszen és pedig: díjtartalék (visszbiztosítók részének levonásával) 81,352,182 korona, kamatláb leszállítására szolgáló pótdíjtartalék 1,800,000 korona, nyereségtartalék 7,489,914 kor. és árfohlyam ingadozása tartalék 4,414,415 korona. A társulati tisztviselők nyugdíjpenztára és ellátási és takarékpénztára összesen 1,575,515 koronát teszen.

Közönség köréből.
Köszönet-nyilvánítás.

Kedves komámnak, családom mindazon jó barátainak és ismerőseinek, kik szeretett feleségem elhunytá alkalmával mély bánatomat szives részvétükkel enyhíteni iparkodtak, magam és családom nevében ez uton is hála közönetemet nyilvánítom.
Lévan 1905 június 16

Presztolánszky Béla.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése.

1905. évi június hó 11-től június hó 18-ig.

Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Kis Károly Árendás Anna	fiú	Károly
Galaubos István Pomothy K.	fiú	Lajos
Hradecny Gyula Sümegh P.	leány	Margit

Házasság.

Vőlegény és menyasszony neve	Vallása
őzv. Blöd Dávid Schweiger Róza	izraelita
Lehocky Béla Bús Erzsébet	róm. kath.

Halálozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Presztolánszky Béláné Mihók Mária	33	móhrák
Tóvises J.-né Bozóky E.	56	hashártya gy.
Szűcs Jánosné Oroszi J.	68	májrák
ifj. Demeter István	25	hashártya gy.

Lévai piacziárak.

Rovatvezető: Kónya József rendőrkapitány.
Buza m.-mázsánként 15 kor. 80 fill. 16 kor. 20 fill. Kétsze-es 14 kor. 80 fill. 15 kor. 60 fill. — Rocz 14 kor. 80 fill. 15 kor. 60 fill. Arpa 14 kor. 40 fill. 14 kor. 80 fill. Zab 15 kor. 20 fill. 15 kor. 60 fill. — Kukoricza 16 kor. 80 fill 17 kor. 70 fill. Bab 25 kor. 60 fill. 26 kor. 40 fill. — Lencse 28 kor. 20 fill. 30 kor. — fill. — Köles 12 kor. 80 fill. 13 kor. 60 fill.

Vetőmagvak 100 kilónként Budapesten. Vörös here 120—140 kor., Luczernamag 108—110 kor. Muharmag 26—28 kor. Büköny 22—24 kor. Baltacim hámozott 74—80 kor. nem hámozott 28—30 kor. Répam. ipr. 84 kor., nem impr. 72 kor.

Nyiltér.
Eladó birtok.

Őszi átvételre, 62 kat. hold. Ebből 39 hold 1455 öl szántóföld, 6 hold 492 öl rét, 15 hold erdő és legelő — a többi gyümölcsös és diszkert. 5 szobás úrilak (új adómentes) jó karban levő gazdasági épületek. Ara 19 ezer forint. A vételhez legalább 8 ezer forint szükséges. Bővebbet

RAVASZ JÓZSEF tulajdonosnál **IPOLYNYÉKEN.**

A jelenkor legjobb és legbiztosabb szere, nagyszerű hatással és azonnal csillapítja a fájdalmat. — Kapható az ország minden gyógyszerárban. — 1 drb. borítékban 20 fill., 6 drb. kartonban 1 kor., postai küldés esetén 20 fillérral több. — Főraktár Magyarország részére: Török József gyógyszerár Budapest, VI. Király-utca 12. — Központi raktár Magyarország-Ausztria részére: „A szamaritanushoz”, Grác.

FOULARD-SELYEM

bluzokra és ruhákra méterenkint 65 kr.-tól 3 frt. 70 kr.-ig. Bérmentve és már elvámolva, házhoz szállítva. Gazdag mintaválaszték postafordultával.

Henneberg selyem-gyár Zürich.

Gyöngyvirág- orome és szappan
1 tegely ara 1 korona. — Szappan 80 fillér.

BOLEMAN gyógyszerárban Lévan.

Fiatal, oklev. képzettséggel bíró keresztény

nevelő

ki zenét (hegedű és zongora) valamint művészi fesséket is szivesen tanít állást keres.

Cim e lap kiadóhivatalában.

Egy szoba és konyha
külön pince, padlás stb.
azonnal kiadó.

Horváth-utca 5. szám.

Mészáros és hentes
üzlet

halál eset miatt bérbeadó vagy örökáron sürgősen eladó. **NAGY KÁROLY** Zseliz Bars. m.

K á v é.

	1 kg. frt. kr.
New-Cuba kávé	1.60
Jamaikai legfinomabb	2.20
Kuba legfinomabb	2.20
Ceylon legfinomabb	2.10
Ceylon finom	2.—
Portorico finom, és Cuba	1.60 2.—
Gyöngy legfinomabb	2.— 2.20
Mocca legfinomabb	2.20
Arany Jáva legfinomabb	2.20
Brazíliai legfinomabb	1.60
Brazíliai II. rendű	1.30
Cuba pörkölt	2.— 2.40
Hungária kávé	1.20
Öröli kávé	1.—

Kapható:
Kern Testvéreknel, Lévan.

Alapított 1838.

Cs. kir. szab. Adria biztosító társulat.

Alapított 1838.

Főmérleg (A) Életbiztosítás.

Mérlegszámlák 1904. december 31-én.

Főmérleg (B) Élelmi biztosítás.

VAGYON		TEHER		VAGYON		TEHER	
korona	fl.	korona	fl.	korona	fl.	korona	fl.
Ingrátiók	7.503.400	Külön nyereség tartók	2.000.000	Részvények váltói	4.800.000	Alapítók	8.000.000
Érték papírok	63.116.247	Rendelkezésre álló tartalék	900.000	Készletek, készletben és a kép- viselői körében	477.251	Nyereség tartalékok	3.113.341
Fenti érték papírok 1904. decz. 31-ig járó kamatai	290.371	Arfolyam-igazgatási tartalék	2.548.301	Hitelezések, tak. pénztárak és bankoknál elhelyezett tőkék	4.909.013	Rendelkezésre álló tartalék	1.460.000
Jelzálog-kötelek	3.249.049	Díjtartalékok	70.434.357	Ingrátiók	963.750	Arfolyamigazgatási tartalék	865.369
Köleson állami biztosítékkal	1.588.486	A kamattal le- számlált ra- szolgálat díj- tartalék	1.800.000	Fenti érték papírok 1904. decz. 31-ig járó kamatai	9.503.320	Tűbizt. díjtartalék	7.355.181
Könyvkiadások	6.856.820	(a viszont- biztosítók hányadvány- levonásával)	3.299.08	Érték papírok	38.597	Shallitási bizt. díj art.	145.984
Használati járadékok és tőkék	28.473	Függetl. árok	888.588	Különféle értékpapírok	2.823.573	Betörések, lopás eleni	116.14
Követelések más biztosító-tár- sárságoknál	90.770	A biztosítottakat illető nyere- ményrés	50.000	Különféle adósságok	2.104.970	Érték papírok tart. l.	934.117
Különféle ügyintézők	1.350.096	Biztosító-társaságok követelése	68.529	Érték papírok tart. l.	227.276	Függetl. árok tart.	191.44
Különféle adósságok	67.241	Különféle hitelezők	498.349	Még nem törlesztett jutalékok és szervezési költségek	524.139	Függetl. árok tart. l.	19.304
Még nem törlesztett jutalékok és szervezési költségek	—	Társasági közelelvezés (tolyó- számla egyenlege)	524.139	—	—	Árnyékosítási költségek	808.013
Leitár	—	—	—	—	—	Érték papírok tart. l.	676.301
	84.012.076		84.012.076		27.387.182	—	—

Igazgatóság. Igazgatók: glanztátni dr. Alher Agost báró, rácz-almási Frigyesy Adolf vezérigazgató, lovag Párisi József, Ralli Pál báró, Saloni Henrik, dr. Sándorinéi Scipio lovag, Pavin János vezérigazgató, Szamvizsgák: Afenduli György, polai Alberti Emil gróf, Goldschmidt József
Részletes mérleg az alulról képviseletének karhó. Uj szott mindenben a fellátó-ítások közzéval, valamint felvételnél a legolcsóbb díjtalék és a legelőnyösebb feltételek mellett élet-, tűz-, szállítási- és betöréses lopás elleni biztosítások, jegyzések, valamint baleset és szavatossági biztosítások.
Magyarországi Osztály: BUDAPEST, IV. kerület, Váci-utca 20. szám, a társulat házában.
Báró Podmaniczky Frigyes, intéző. Lichtenberger L. vezérigazgató. Frigyesy M. titkár.

Főigazgató Léván: Klain Ödön

Könyvkötészet!
Könyvek folyóiratok és diszmunkák hivatalos könyvek bekötését diszes, tartós és olcsó kivitelben elvállalunk.
Könyvkötészetünk új gépekkel és eszközökkel van ellátva.
Nyitrai és Társa könyvkereskedése.

Magy. kir. dohány, szivar, lőpor és kártya-árulás. Első gazdasági és varrógép-, koszoru-, fa- és érczokoporsó raktára.

A gödöllői Borászati Egyesület mint rész. társaság palack-borának elárulító raktára. Folyékony arany és ezüst festékek.

Kern Testvérek Léván.
Ajánlják dusan berendezett vas-, fűszer-, csemegé-lysz, festék-, kefézőtő árak, gazdasági- és kerti-magvak, vadászati eszközök, hangszerek, igen finom hurok, varró-
gépek öt évi jótállás mellett, gazdasági gépek és géprészek. Szerszám: asztalos, bádógos, gépész, lakatos, kovács, kádár kerégyártó, ács, esztergályos, cipész, házi és gazdasági részére, tengelyek, ekereszek, valódi Fischer-féle reszelők és ráspolók, lőszór-, afrik Atripuo és tengeri fű, épület- és butor vasalások, finom kávé, ezukor, tea, rum, likörök, cognac, fehér és vörös bor, valódi Meidinger-féle és öntött vas-kályhakkal felszerelt raktárakat.
Vidéki megrendelések legnagyobb figyelemmel és gyorsan teljesítettek, új képes árjegyzékek kívánatra bérmentve küldetnek.

Az elismert legjobb és legkitűnőbb
Aczélekek 1, 2, 3 és 4 barázdásnak
Ret, moha, tagozot és diagonál Boronák
Gyűrűs és sima acél lemez földi hengerek, Agricola vetőgépek.

ARATÓ-GÉPEK
fűnek herének.
Szénagyűjtők és aratógereklyék. Szénafordítók. Szabad. aszaló-készülék gyümölcs és főzelekeknek. Bor- és gyümölcs sajtók, Gyümölcs és szőlő szűzők és bogymorzsolók, Önműködő szabadalmazott szőlő fecskendő "SYPHONIA", Tormános és vertetű pusztítására, Szállítható takart tőzhelyek.
legújabb szerkezetben készítenek és szállítanak

MAYFARTH PH. és Társa
cs. és k. kiz. szab. gazdasági gégyárak, vasöntődék és vashámorművek
Alap. 1872. Bécs, II. Taborstrasse 71. 1000 munkas.
Kitűntetve több, mint 450 arany, ezüst és bronz éremmel az összes nagyobb kiállításokon. Részletes árjegyzék és számos előismerő levél ingyen. — Képviselek és viszont elárulítók kerestetnek.
Kaphatók: KNAPP DÁVID úrnál Léván.

Varrógépek és Műhímzés
valódi első magyar szab. Adria-, Dürkopp- és Gasse-féle új Singer gépek igen csinos kiállítással 5 évi jótállás mellett minden hozzávalóval

Árak részletfizetésre:

	korona
Elsőmagyar monopól., Dürkopp és Gasser új Singer varrógép	56-tól 76-ig
Uj Singer medium iparosgép átvánnyal	72-től 80-ig
Titania új nagy Singer 4-es iparos varrógép	78-tól 88-ig
Nagy Howe iparos varrógép	76-tól 80-ig
Valódi szabadalm. Adria családi varrógép	86-tól 96-ig
láb és kézi hajtásra	96-tól 100-ig
Körhajós családi (Ringschiff) gép	100-tól 120-ig
iparos (Ringschiff) gép	130-tól 150-ig
Valódi Dürkopp — központoró — gép családi	120 korona
" " iparos	150 korona
Uj Singer családi varrógép kézi hajtásra	44 korona

Műhímzési készülék ára 4 korona.

Főraktár: Kern Testvéreknél Léván
Legjobb géptük, részek és osónak olosón.

China-ezüst árukból gyári raktár! Minden óráért 2 évi lelkiismeretes jótállás!

Klein Sándor
óras- és ékszerész
LÉVÁN
alapított 1881. évben.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik. Vidéki megrendelések gyorsan és lelkiismeretesen teljesítettek!

Ajánlják nagy választékú óra, ékszer, arany és ezüstáru raktárát melyben mindenkor a legújabb divatu árak bámulatos olcsó áron kaphatók

Arany női óra	12.—	frttól feljebb
Arany férfi óra	20.—	" " "
Ezüst óra	6.—	" " "
Nikl óra	3.—	" " "
Ingaóra	6.—	" " "
Arany gyűrű (14 karat)	2. 1/2	" " "
Arany függő (14 karat)	1. 1/2	" " "

Alkalmi ajándékoknak való különféle tárgyakból nagy választék.
Legfinomabb **chronometrikus** pontosságú órákülönlegességek mindenkor raktáron vannak.

GEDULDIGER HUGÓ VÉSNÖK
ruggyanta-belyegző-gyára
Alapitt. 1874.
BUDAPEST, VI, VÁCI-KÖRÚT 17. SZÁM
Készít. ruggyanta és rézbelyegzőket, pecsétnyomókat sablonokat, öntött- és vésett czimtblákat sat.
Árjegyzék ingyen.
Vidéki képviselők kerestetnek

Névjegyek, meghívók és eljegyzési-kártyák
legdiszesebb kivitelben
készítettnek
NYITRAI ÉS TÁRSÁNÁL Léván.